

עם "הפרגון":

באוסטריה-אונגריה:

לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה: 3.90 קראנען.

ברוסיה:

לשנה: 6 רויב, לחצי שנה: 3 רויב, לרבע שנה 1.50.

בשאר ארצות:

באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פֿרנק, בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פּטיט 38 ה' 15 ק'.

תנאי החתימה.

באוסטריה-אונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רויב, לחצי שנה: 2 רויב, לרבע שנה: 1 רויב. בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פֿרנק. ההחתימה לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה חשורה יפה חנם. דכי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורם). כהיר כל נוכר 10 קאפ' 5 העללער.

Krakau, 2 September (20 August) 1903.

גליון מז.

הַרְבֵּי יוֹם ד' י' אֱלוֹל תרס"ג.

תָּכֵן: ציר דגים (מזכרונות הילדות), דיר ל. מקלר. — תרנגול הודו ואפרוחיו (שיר עם ציור), שמואל בן-ציון. — הצוענית העכורה (ספור. סוף), יהודה שטנברג. — ממראות ארץ ישראל: הר גריזים ועיר שכם מתחתיתו (ציור). — דון יצחק אברבנאל (חולדה. המשך), סעדיה אבן שושן. — ערבי רועה צאן בארץ ישראל (ציור). — מאגרות עמי הצפון: הירח, אריה. — הקקיון בגני יפו (ציור). — ידועות שונות. — כרוש בירכתי הלבנון (ציור). — חליפת מכתבים בין קוראי העולם קטן. — נדבות. — מודעות.

צִיד דְּגָיִם.

(מזכרונות הילדות).

וצפרים. מלבד אלה היו לו עוד עבודות שונות: בימי החרף החליק על פני הקרח, ובימי תקיף בנה דברות ואניות קטנות וישלחן על פני האגמים והבצות, אשר ברחיבנו. אנכי, כמובין, לא יכלתי לעשות כמוהו, וען כי עלי הנה לשבת וללמד כל היום בחדר, אך בימי החפשה, למשל בכל "ערב שבת" בראשי חרש, בחגי חנכה, פורים ל"ג בעמר וכדומה מן הימים, שמתר לעשות בהם כל מלאכה התרועעתי עם מי שא (או מיכאל, זה היה שם בן שבננו); והוא שמח תמיד לקראתי, וען כי גם בשעשועי ילדים—טובים השנים מן האחר.

א. הידעתי, ידיי תקשן, לחפר תולעים ברחבי עפר לחים ולפעמים גם בגלי רפש. לתחב את התולעים על נחקה ולחתי? לפאכל תאנה ולמוקש לדגים הקטנים המשמשעים בכרכות ובקירות? — אנכי ידעתי וגם אהבתי מעודי את המלאכה הנעימה הזאת, אשר למדתיה כבן שבננו הרוכי. שבננו היה חיט, אשר ישב כל היום אל עבודתו עם שני נערים העוזרים על ידו, וכנו, בן-גילה אשר קלאו לו עשר שנים, התפלש כל הימים בעפר הוצות, שפס על נגרות ועל הננות, או רדף אחרי קלבים

ויהי באחד הימים ואני ומישא רצנו, רחוב ונשחק בפוסים, כלומר, אנכי הייתי הפוס ומישא נהג כי כחל הנתון מסביב לצוארי ומתחת לאצילי ידי. והנה שכנו שואב המים שב אל ביתו, אחרי הזכילו די מים אל בתי רחובנו, והפוס הלכן מושך בעצלתים את העגלה המצרה בעלת שני אופנים ועליה חבית ריקה.

— הנידה נא, מישא! — פניתי ברוצי אל מגדני — הלא מיטיב אנכי לרוץ מפוס שכנו? הלא?

— אכן, סוס טוב אתה, — הללני מישא, — אך הנה שואב המים פתח את סוסו, ועל כן אקרא ררור גם לך. עתה נחל עבודה אחרת: כבר הגיעה העת להחליף את פתילי-חבותיני הישנים בחדשים.

— טוב מאד, — ענית, — אך איך נעשה כדבר הזה?
— באשר עשיתי תמיד, — השיב מישא, — לך

אחרי!

ונבא אל חצר שכנו שואב המים, הפוס הלכן עמד על יד האבנים וילעם לתיאבון את המספוא, שלומים בעבודתו הכבדה. מישא קרב מאחרי הפוס וניקר בנהירות בידו הימנית שערות אחרות מהניב הארץ של הפוס. פתאם תפש ברב כח בשערות הנמצאות בידו וידלג במהירות נפלאה מן הסוס והלאה. הפוס הודעעניד לאחור באחת מרגליו האחרונות, אך מישא כבר הרחיק ממנו ובאחוזו בחבילת השערות התלושות בידו, אמר אלי בלעג:

— עתה נסה גם אתה לעשות כמוני.
— אנכי לא הסכנתי בזה מעודי, — ענית בענוה. ומישא הוסיף ללעג לי:

— רך לך אתה מעודך, אהרן, ועל כן תדבר באלה. ואיך עשיתי אנכי כפעם הראשונה, בטרם הסכנתי לזה? לך ועמדת מאחרי הפוס וברת לך שערות אחרות בחפצך, ואנכי אחזיק בכנף בנדה. והנה באמרי לך: "קח!" ותפשת בחוקה בשערות ודלגת מן הסוס והלאה, וגם אנכי עוד אמשךך בכנף בנדה.

בלב נפעם קרבותי אל הפוס, ומישא אוחז בכנף בנדי.

— עתה בסר לך שערות אחרות ואל תירא, — אמר מישא את רוחי.

הושטתי את ימיני הרועדת ואגע בונב הפוס, והנה — חשתי מכה עזה על שפתי התחתונה ואפל ארצה...

(עוד יבא)

ד"ר ל. מקלר.

מבחר שעשועיני ותענוגיני היה ציד הדגים. בתוך עירנו שמשך נהר גדול ועמק, אשר דברות ואניות גדולות עברו בו כל ימי תקנין; ורק בימי תמוז ואב, עת גבר החם עד למאד, היו המים מתמעטים ונחרכים במקומות אחרים. במקומות האלה, אשר נראו ברכסי חול מתחת המים, עמדנו אני ומישא, שעות שלמות תחת להט קרני השמש במכנסינו המפשלים ומורמים ממעל לברכיני, והמים הצוננים רוחצים בנעם את רגלינו הקטנות והיחשות.

ומה יפה היה פליי-הצייד שלי, אשר קניתי מאת מישא בחמש אגורות! המקל הארץ (ענף כרות מעץ ערבה לחה) מפצל פצלות דקות ומתפתלות; הוא חזק, אך יכול להקפף, ובגלל זה לא יוכל להשבר על נקלה; ובאשר יגע דיג בקצה החכה, ורעד המקל ונכף למעלה ולמטה כמו יתר קחוח על הפנור, וגם הפתיל הדק, המחבר את המקל עם החכה, איננו פתיל פשוט עשוי מחוטים, — חלילה! פתיל בזה הן לא ישא כבד דיג גדול וגם יבל ויקרע במהרה; — לא! הפתיל שלי היה קלוש מהשערות הארכות והלבנות, אשר בונב הפוס של שכנו שואב המים, ובאמצע הפתיל נקשר בפתיל מיוחד המצוה, והוא נזר קלפת-עץ עבה, הצף על פני המים ולא יתן גם לחכה לרדת עד כרקע הנהר ורק, באשר ילכד דיג על החכה ומשך את החכה יחד עם המצוה וטבע במים.

ואני עומד יחד עם המים, תוחב את התולעת על החכה ומשליך את החכה אל תוך המצולה... הנני עליכם, דגים קטנים! ידעתי, כי התולעים מאכל תאוה המה לכם, — אכלו נא, אכלו נא והלכדו בחכה העוקצת! אני עומד ומביט בעינים לטושות על המצוה, העומד כמו ראש מגדל קמזן על פני חלקת המים... היטבע המצוה?... אך מה געים לעמד פה במים הצוננים תחת השמים הבהירים והמלאים אורה!

— אהרן! — יקרא מישא פתאם אלי: — האם לא תראה מאומה בעיניך הלטושות בעיני הפרה? המצוה טובע!

אנכי ממהר למשך את החכה מן המים... אמת, כן תדבר! עיני ברה לי! התולעת איננה על החכה! דיג אכל אותה וימלט בצפור מפה!

אך הנעשה אין להשיב. אנכי לזקח תולעת אחרת, משליך שנית את החכה אל המים ומביט על המצוה... הוי, הוי! המצוה טובע! המצוה טבע בלוי... היש! אנכי מרים חיש קל את המקל למעלה, מושך את החכה מן המים... האח, האח! הוי, מה גדולה השמחה! דיג על החכה! לשוא התפתל, מחמדי, ותאמר להמלט, — נלכדת, נלכדת!...

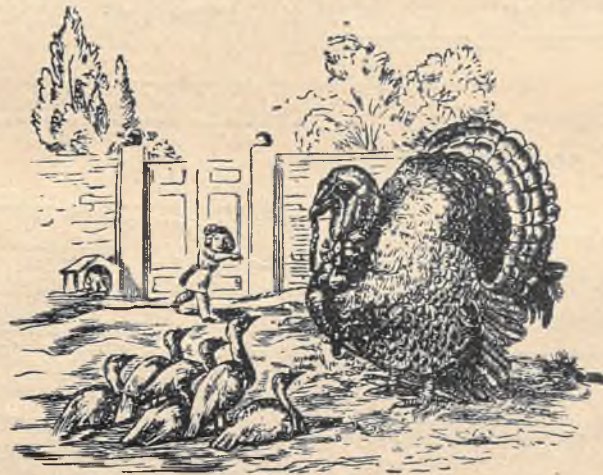

תְּרַנְגֵּל הַדִּי וְאַפְרוּזְחִיו*.

הֲרַפּוּ אִפּוּא מְנַעַם,
הֲאִירוּ חֵישׁ פְּנִים!
חֲדָלוּ אִפּוּא — אַל רַעַשׁ,
אַל שׁוּם וּכְפֹחַ שְׂמָה,
וּבְשִׁקְטָא שְׂבִי נָא יַחַד,
פֶּן רַנַּע — הוּא — אֲזַעְמָה.

שְׁמַעוּ, בְּנִים שְׁמוּעַ,
וְאַל דְּבַרֵי הַקְּשִׁיבוּ:
לְמַדוּ מַעֲט דְרַךְ אֶרֶץ,
אַל נָא תְּמִיד תְּרִיבוּ.
אַל כֹּה כַעֲסוּם תִּכְעֲסוּ,
זוֹ לֹא מִדָּה, בְּנִים;

הֲסַר — קָרָא — בְּן עוֹ פְּנִים,
הֲסַר חֵישׁ הַמְּנַבְעַת!
הִילֵךְ אֲזוֹ עֲנָה בְּצַחֻק
לְמַר תְּרַנְגֵּל הַדִּי:
הַכַּעַס — תּוֹרָא! — זוֹ לֹא מִדָּה,
אַל כֹּה תִכְעֲסוּ, הוֹדִי!
שְׂמִיאל בֶּן צִיזוּ.

הַסַּא אִפּוּא, בְּנֵי חֲמָה
הַאִין סוּף לְמַהוּמָה?
פְּתָאם הוּפִישׁ יְלָה,
שְׂכַפָּה לוֹ אֲדַמָּה.
אֲזוֹ תְּרָה אַף תְּרַנְגֵּל-הַדִּי
נִיתְנַפַּח מִכַּעַס:

(* ממשלתי הא.)

הצוענית העבריה.

(ספור).

(סוף).

לאחותו, ובשחשב הרבה בדבר זה עלה על לבו רעיון, שלאשה זו היתה בת בצחותו. אולי היו פניה דומים לפני מרים, ואולי נקראה גם היא בשם מרים!... ואולי גם מתה במיתה משנה... ועל כן היא מתעוררת כל כך בהביטה אל אחותו.

ובשהתחיל להתבונן אל פני אחותו ואל פני דינה, לא מצא כל דמיון קל ביניהן: יותר דומים פני דינה לפניה של בתיה...

ובכל אשר הוסיף להביט בשתייהן, כן הכיר יותר את הדמיון הרב שביניהן.

ולשלמה היו כבר רעים ומקרים בעיר, ופעם אחת שאל את אחד ממכריו על דבר תולדותיה של דינה, והוא ספר לו לתמו, כי לפני שנים מספר קרה אסון גדול לדינה החנונית; היא נסעה עם בתה הקטנה-צפורה שמיה – לבקר את אחותה הנרה בעיר ב. תולדה הקטנה היתה עליזה ושוכבה, ומצא עם עוד ילדים וילדות להשתעשע ולצחק, ויתרחקו מעט מן העיר; ואז עבר אהל צוענים וניגלו את הקטנה ועלמה, והילדה לא נמצאה עד היום הזה.

הספור הזה עשה על שלמה רשם גדול. "מי יודע – אמר בלבבו – אם לא "בתיה" זו היא "צפורה" האבודה." אז זכר את הנגנון של "ויחנך" אשר שבע מפיה אז... נערה קטנה ויודעת כבר נגני בית-הכנסת – אין זאת כי בת מן היא...

הדבר הזה לא נמן לו מנוחה. והוא נמר בלבבו לעשות נסיון קל. הוא קרב אליה מאחוריה, בהיותה שקועה במחשבותיה.

— צפורה! — קרא לה פתאום.

למחר, כאשר קמה דינה משנתה וישבה לפני מרים והפצירה בה להראות לה את הקמע, התרגשה בתיה מאד. לא! היא אינה יכולה עוד להחריש! עליה לגלות את הדבר ויהי מה!

"אבל למה צריכה היא לגלות?! וכי אין אשה זו רואה את שעותיה?! במי היא מבקשת את בתה? בעלמה נכריה?!"

מדוע אינה מביטה במראה אל עיניה, אל חממה, אל שפתיה ואל כל תנוי פניה ואל פני אני?!"

והן כל כך דומות, כל כך דומות! אם ובת! מעולם לא ראתה, כי תדמה בת לאמה דמיון גדול כזה!

ודינה מוסיפה להראות אותות אהבה רבה למרים התמימה, אשר לא ידעה מאומה מכל אשר מלא את לבב דינה. האם האמללה קנתה, כי סוף כל סוף תעלה בנדה לעורר איזה זכרונות בלב העלמה על ידי רמזים, אגחות וקטועי דברים. אבל העלמה תמהה ושותקת, וככל אשר הוסיפה דינה להראות חבה למרים, שהיה ברור בעיניה כי בתה היא, כן התלקקה יותר ויותר הקנאה והמשטמה בלב בתיה. ברור לה, כי זוהי אמה והיא – בתה! והיא מתחילה להתקרב אליה, והיא מסבקת ומנשקת אותה יותר מהרגלה עד פה. ופעם אחת העירה אותה גם על הדמיון הגדול, שיש לפנים של שתייהן, אך זו אינה שמה לב אליה ואל דבריה.

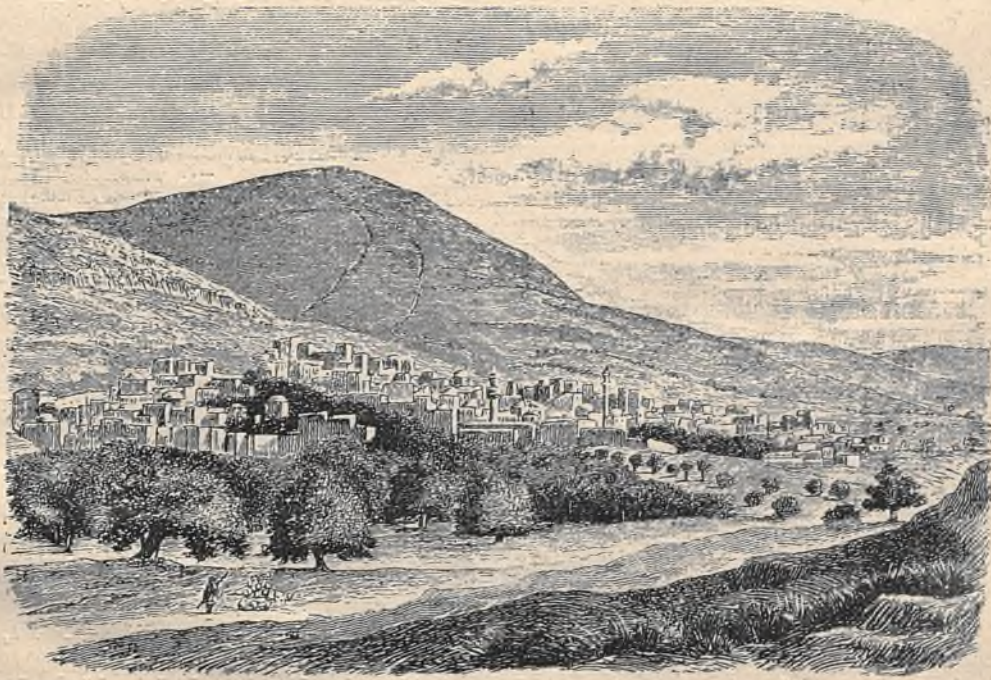
מרים זו גונלת ממנה את אמה! אז נמרה בלבבה לגלות את הדבר לשלמה ולהעץ עמו מה לעשות. הסוד הזה מעיק על לבבה יותר מדי. והיא לא ידעה, כי כבר הקדימה שלמה בדבר זה. גם בעיני היתה מנורה האהבה הרבה, שדינה מראה ביחוד

או הוציאה אִנְחָה עִמָּקָה מִתּוֹךְ לִבָּהּ, כְּאַנְחַת עַמֶּל אַחֲרֵי עֲבוֹדַת הַרְדֵּי.
 היא נוֹכְרָה הַכֹּל! גַּם אֶת שְׂמָהּ היא זוֹכֵרֶת הַיָּטִב – צַפּוּרָה! כֵּן.
 והיא הַחֲלִיטָה לְהִתְנַדֵּעַ בּוֹ בַּיּוֹם אֶל אִמָּהּ; אֵךְ היא מְרַגֶּשֶׁת, כִּי לֵב אִמָּה נִתֵּן לְאַחֲרֵת...
 אִזּוֹ יָדְעָה אֶת הַגּוֹלָה הַרְבִּיבָה אֲשֶׁר גָּלוּ מִמֶּנָּה הַצּוֹעֲנִים!... אֵלֶי עָמַד הָאֵהָל לִפְנֵיהָ בְּאוֹתוֹ רִנָּה הִיטָה שׁוֹלַחַת בּוֹ אֵשׁ עַל צוֹעְנָיו וְעַל צוֹעְנוֹתָיו יַחַד וְגַם עַל פֶּשֶׁרְבֵר וַיִּחַפּוּר לֹא חָסָה!
 והיא רוֹצֶה לִכְפּוֹת וְאֵינָה יֹכֵלָה...
 והיא מִתְאַמֶּצֶת לִנְחֵם אֶת נַפְשָׁהּ בְּשִׁלְמָה יְדִידָה... יוֹדַעַת היא שֶׁשִּׁמְעוֹן אֲבִיהֶם אוֹהֵב אוֹתָהּ בְּאַהֲבַת אִם רַחֲמָן וְזוֹכֵרֶת אֶת דְּבָרֵי רַבִּיקָה עֲלֶיהָ וְעַל שִׁלְמָה.
 אֲבָל אִין לִבָּהּ הוֹלֵךְ עִתָּהּ לְאַחֲבָהּ... יֹכֵלָה היא עִתָּהּ רַק לִשְׂנֵא לְקַלֵּל וּלְהִתְנַקֵּם!...
 יהוֹרָה שֶׁמְנַכְרֵה.

היא הַחֲזִירָה אֶת פְּנֵיהָ וַתִּבֶט אֵלָיו מִתְפַּלְאָה: מִדּוֹעַ וְהָ עָלָה עַל לִבָּהּ פְּתֹאֵם לְקִרָא בְּשֵׁם זֶה.
 וְאַחֲרַי בֶּן הַשְּׂמִקְעָה בְּמַחְשְׁבוֹת... זְמַן רַב יָשְׁבָה שְׂקוּעָה בְּמַחְשְׁבוֹתֶיהָ... דוֹמָה הָיָה שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּעֵינָיו בְּקוֹחוֹת... שֶׁנִּשְׁמָתָה מְרַחֶפֶת בְּאוֹתָהּ שְׂעָה בְּעוֹלָם אַחֲרֵי... וּמִצָּחָה בָּסָה בְּקַמְטִים... אִיזָה דְבַר מִתְחַלֵּל!
 בְּקִרְבָּה... היא קָמָה וַתֵּאָחַז בְּיַד שִׁלְמָה וַתּוֹצִיאָהּוּ דוֹמָם הַחוּצָה:
 – הוֹבִילָנִי נָא אֶל חֲצַר בֵּית־הַכְּנֶסֶת! – קָרָאָה אֵלָיו בְּקוֹל תְּחִנּוּנִים.
 שִׁלְמָה מִלֵּא אֶת בְּקֻשְׁתָּהּ.
 היא נִצְבָה בְּתוֹךְ הַחֲצַר... הִבִּיטָה אֶל קִירוֹת בֵּית־הַכְּנֶסֶת הַיָּשֵׁן... אֶל בֵּית הַשֶּׁמֶשׁ הָרְעוּעַ, אֶל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁל עִירַת הַנְּשִׁים... עַל הַכֹּל...
 (1) נִשְׁמָה.

מְמַרְאוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל:

הַר גְּרִיזִים, וְעִיר שְׂכֵם, בְּתַחְתִּיתוֹ.

דון יצחק אברבנאל.

(הפ' שד')

אשר שמעו על דבר חכמתו הרבה בהנהגת המדינה, וידברו אתו טובות ויבקשוהו לקחת תחת ידו את אוצר ממלכתם לנהלו כתבונתו. ודון אברבנאל נעטר לבקשתם ויקח עליו את המושרה הכבודה מידי המושלים הרעים ותקנאים האלה, בתקנתו, כי יוכל להיות למעו לאחיו בני עמו מידי שונאיהם הרבים.

ותקנתו לא נכזבה. שמונת שנים נשא על שכמו משרת שר האוצרות וינחל כבוד ותהלה מאת המלך והמלכה ומכל גדולי השרים ורבי המלכה, כי העשיר בהכמתו את אוצר המלוכה, וכפעם בפעם היה לשער למלך בעצותיו הטובות גם כותר עניני המדינה. במשך העת הזאת עשה לו הון ועשר ונכסים רבים, כי הפך לו המלך חסד ונרב את שכרו. וכל כך רבה התועלת אשר הביא אברבנאל למדינה עד כי המלך והמלכה האדוקים באמונתם נשאו את השר היהודי הזה וינהלוהו על אף בהגם תקנאי טומש טורקבומדה, צורך היהודים, וימסרו את כל טוב הארץ בידו.

וככל אשר הגדיל לעשות למלכו בהכמתו ובאמונתו הרבה, כן הגדיל גם לעשות לבני עמו באהבתו אותם. הפהנים הקתולים וגזיריהם, צוררי ישראל, בדו כפעם בפעם עלילות שונות על היהודים ויעוררו את המון העם להתנפל עליהם. פעם העלילו על היהודים, כי הללו כבוד הצלב באחת מערי המדינה, ופעם הוציאו קול כי בעיר גורדיה נגבו היהודים ילד נוצרי ויצלבוהו וימיתוהו. אך דון יצחק אברבנאל הוכיח בפעם בפעם שקרות עלילותיהם ויסכל את עצתם הרעה.

באשר לקדו צבאות ספרד את העיר מלנה מידי הערבים ויכבשו את יושביה למכרם לעבדי עולם, נמצאו ביניהם ארבע מאות וחמשים יהודים. אז התעורר דון יצחק אברבנאל הוא ושני מחתניו הנכבדים: דון אברהם תקנן (סניור) פגנבנשתי מטולידה, חותנו של דון יהודה בנו, ודון שלמה אבן וירגל משיביליה, חותנו של דון יוסף בנו, ויאספו די זהב לפדיון נפשות אחיהם השבוים. רק לשנים עשר איש אשר הכירום כי מן האנוסים הם, אשר נמלטו אל עיר ממשלת הערבים מחמת האינקוויזיציה, לא הועיל כל בשר, כי נמסרו אל שופטי האינקוויזיציה הארוכה והם ענו אותם בענויים קשים עד צאת נפשם.

מספרד כתב דון אברבנאל מכתב לדון יואנו והוכיח את צדקתו ואמונתו לארצו ולמלכו; גם העד העיד לפניו בידיו הדכם האמלל מכרונציה, כי נקי וצדיק היה. אך המלך העריץ לא שם לב לדבריו וימעט בעיניו רכושו של דון יצחק ויחרם גם את כל הרכוש אשר לדון יהודה בנו. כי היה דון יהודה חכם ורופא מהלל ושמו גדל בארץ, ויהי לו הון רב. אך את אשת דון יצחק ובניו נתן לצאת מארצו ללכת אל ראש ביתם.

באשר באו אליו אשתו ושני בניו, דון יהודה ודון יוסף, שגם הוא היה רופא חכם, (כנו השלישי דון שמואל נשאר עוד זמן קצר פורטוגליה) הלך דון אברבנאל וישב בטולידה, והוא אז בן ארבעים וישבע שנים. ויהי כבוא אברבנאל לטולידה ומהום כל העיר לקראתו, כי שמו הגדול הלך לפניו, וכל חכמי תקלה ונדוליה קבלוהו באהבה וכבוד גדול, ותלמידים רבים נהרו אליו לשמע את תורתו וחקמתו. רב העדה החכם הגדול רבי יצחק אבותב היה לו לאב ואח, ואחד משני ישראל בעת ההיא דון אברהם סניור (תקנן) לבית פגנבנשתי היה נכבד מאד בעיני מלך קשטיליה וישמחו לחובר מפי הממשלה; וכדעתו את ערכו הגדול של דון יצחק אברבנאל וחקמתו הרבה בהנהגת אוצר המדינה, קבלהו לשתף בעסקו הגדול, חכירת המסים. אז יכל דון יצחק לשקד על התורה וחקמתו פבימי געוריו; ומאד מאד הצטער על אשר לא הגה בתורה כהפצו זה שנים רבות, אשר היה עוסק בעבודות משמרתו הנבחה בחצר מלך פורטוגליה. בימים ההם החל לחבר את באוריו לכתבי הקדש ויעסק בעבודתו, עבודת הקדש זו, יומם ולילה, עד כי במשך חדשים אחרים הספיק לכתב את פרושו הרחב על הנביאים הראשונים עד ספר מלכים.

ובאורי אברבנאל יקרים ונעלים מאד, כי מלבד מה שהם כתובים בסגנון נעים ובטוב טעם ודעת השפה, הגה באר החכם המדיני הזה את סדרי החיים ודרכי הישוב והליכות הממשלה של עם ישראל בימי השופטים והנביאים והמלכים, אשר מלכו בישראל.

אך באשר החל לכתב את באורו על ספר מלכים, נקרא אל היכל פגננדו מלך ספרד ואיזבלה אשתו המלכה,

שמו אותם בפלא כמערה צרה ואפלה, שאך חור קטן היה בה מפעל, וכה היו שם האסורים כקבורים חיים, ולפעמים לכל ימי חייהם.

את משפט הדמים הזה יסדו האפיפיורים וראשי האמונה הקתולית בכל הארצות, אשר יד ממשלתם הגיעה שמה; ואנשים למאות ולאלפים ענו בכל מיני ענויים בבתי כלאייה ונשדפו על מדורותיה, אך ביותר הגדילה חתיה הרעה הזאת נוראותיה ואכזריותה בארץ ספרד.

בארץ הזאת רבו מאד האנוסים, הלא הם היהודים אשר אנסו אותם בקרב ובאש לכא בכרית הדת הקתולית ולבם היה נאמן עם אלהי ישראל. והאנוסים האלה אשר נקראו בפי הספרדים בשם „הנוצרים החדשים“, שמרו בסתר את חפן תורת אלהי אבותיהם, ויחגו את חגי ישראל, ונקדשו את יום השבת בכל אשר יכלו. את בניהם לא מלו מיוחדת הפהנים המושלים בארץ, ולמראית עין טבלו אותם בבית התפלה לשם הדת הקתולית, אך בהביאם את ילדיהם הביתה מהרו לרחץ את ראשיהם להסיר מעליהם את המים, אשר זרקו עליהם בבית התפלה, והאבות נטעו בקרב בניהם אהבה לעצמם ולדת אבותיהם, אשר נתקו מפנה בזרוע חסם. פעמים רבות התנפלו נזירי הספרדים וכהניהם הקנאים על היהודים ויגזלו את הילדים מזרעות אמותיהם; ולא המלו האכזרים על העוללים תרכים הבוכים וצועקים: אמא! אמא! ועל האמות המתעלפות, באותן את מהמדי עיניהם נתונים לעם אחר. והכהנים טבלו את הילדים לשם הדת הקתולית ויגדלום ויהנכום בבתי הנזירים. אך באשר גדלו הילדים האנוסים האלה ונדע להם את כל אשר עשו כהניהם להם ולאבותיהם — מלאה נפשם בענועים אל אלהי אבותיהם ואל תורתו, תורת ההסד והרחמים.

(עוד יבא)

סעריה אמן שושן.

II.

והאינקוויזיציה היא בית משפט הדת, אשר יסדו להם ראשי הדת הקתולית לבער באש ובדם את כל האפיקורסים, לאמר, את כל אלה אשר אין רוחם נאמנה עם הדת הקתולית. ונורא ואכזרי היה „בית המשפט הקדוש“ הזה מכל הנוצרות ומכל האכזריות אשר המציא האדם על פני האדמה. כי אין מספר לכל הענויים והיסורים, אשר ענו בהם את נפשות האמללים, שנפלו לידי השופטים הרוצחים האלה, בטרם עשו בהם משפט המות אשר נגזר עליהם. ולא רק על האפיקורסים „החפאים“ שפכה האינקוויזיציה את המיתה, כי גם על האנשים אשר המלו עליהם ויסתורום מעיני השופטים יצאה הרעה, כי התרימו את כל רכושם ושללו מהם את משמרתם; והבית אשר בו ישב ה„אפיקורס“ נהרס עד היסוד. החובה הנה על כל קתולי נאמן לדתו לחלושין גם על אביו ואחיו, אשר ראה בהם כל דבר עון, לפני „שופטי הקדש“. והמה יסרו את החפאים מוכר אכזרי מאד, קרעו את בשרם מעליהם, שברו את עצמותיהם אחת אחת, עד אשר הודו על עונם, ואז הרצו את משפטים לשלפם באש חיים. את הנאשם הרכיבו על המורניזכילוחו בקרובות העיר. ישם דשו את בשרו בשוטמים עד זוב דם, ואחר הובילוהו למות. אם התודה הנאשם ובקש סליחה על עונו, המו לו הסד ויחנקוהו בראשונה, ואחר כן שרפו את גופו; ואם לא בקש סליחה על עונו שרפוהו חיים. ויש אשר חרבו את בשרו לאט לאט על אש קלה, להגדיל את ענוויו, ואחרי היות בשרו כאוד השליכוהו על הפדורה.

הנאשמים בעונות קלים נגד הדת, אשר התחרטו על עונם ושבו בתשובה שלמה, היו צריכים ללבש בגד מגאל הנקרא בשם „כתנת התרטה“, ולבא בכל יום ראשון לשבוע לבית התפלה ואגדת שבטים על שכםם. בשבטים האלה היו מכים אותם הפהנים על בשרם הערום עד שפך דם. ויש אשר

ערבי רועה צאן בארץ ישראל.

מאגדות עמי הצפון

126

א.

הגרות.

בליל בן אחר הלך הלך גלד צעיר, תם וישר
 לרחוק בפי הנחל.
 והגרות עלה אז על פפת השמים ונבט באהבה על
 פני הגשר הטוב.
 והגשר גם הוא הביט ישר אל פני הגרות בהחיר כי
 היה היה הגשר נקי וצדיק ולא בוש מהביט ישר אל פני
 הגרות.
 אז ובטוח הגרות את הגלד התמים למלא תמיד את
 כל אשר ישאל ולעשות את כל אשר יחפץ.
 ובקש הגלד להיות תמיד עם הגרות.
 ובקשתו געשתה.
 הלילה היה בהיר. הנמיר שר את שירתו הנפלאה.
 והגרות הביט מבנה השמים הטחורים אל הנחל.
 אך בפני הגרות נראו אז גם פני הגלד התמים —
 ומני אז ואירו יחד לארץ בלילה בלילה.

אולם הגלד הטוב חפץ, כי כל אחיו ואחיותיו
 הקטנים יעלו אליו, ויחד אתו יתענגו על האשר הרב שם
 ממעל.

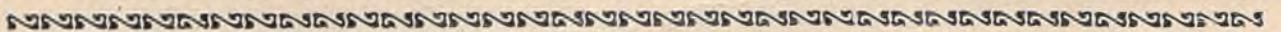
והביט הגלד באהבה ורחמים אל הארץ, וקרא אליו
 בלחש את הילדים ואת הילדות להתענג ולשמה תמיד.
 תמיד לאור הגרות הנעים.

אפס כי אין עוד ילדים טובים ותמימים כמדו בכל
 מרחבי הארץ, ויכול לא יוכלו לעלות אליו אל הגרות.

אז יפנה הגלד את פניו מעל פני הארץ בעצבון
 והתבססה בצעיף שחור, ובעד הצעיף יראה חצי הפנים, או
 רבעם, או אך אפס קציהם.

ובנה ובנה הגלד הטוב, אשר על הגרות שם בשמים
 ממעל, למצא עוד ילדים טובים, והסר יסיר את צעיפו
 לעתים מעל פניו, והביט אל הארץ בחמלה ורחמים, ובקש
 ובקש נערים תמימים; ובראותו, כי עמלו לשוא, ישוב
 ויבססה את פניו בצעיף השחור.

אריה.

הקניון (בגני-פ). .

נזקים גדולים ברכוש ובתכונות הארץ, אשר יעלו לכמה מאות מיליונים דולר. גם אסונות בנפיש אדם היו, אך במספר קטן.

ובשעה שמדינות המזרח באמריקה הצפונית גדונו באש, נדונו אחרות ממדינות המערב במים; וכיותר סבלה מדינת קנזס. מימי נהרותיה שטפו ועברו על גדותיהם וגשמי זעף ירדו מן השמים, עד פי שטח גדול נהפך לים של מים. הנזקים ברכוש גדולים וגם נפשות אדם למאות מצאו קבר בגלי המים הידונים. עתה מפיל שטף המים את אימתו על העיר סנט-לואי, שבה הכל ערוף ומתקן לפתיחת התערוכה הגדולה שתהיה ישם בשנה הבאה. מפחדים שלא יחרסו המים את הבנינים שנבנו על פני התערוכה. יותר מכל הערים סבלה משטף המים העיר טפקה, אשר במדינת קנזס, אשר נמתחה כמעט פלה, ומספר קרבנות האדם שבה עולה למאה וחמשים נפש. גם העיר קנזס-סיטי סבלה הרבה ובין קרבנותיה נקל למצוא הרבה שמות עבריים. בכל ערי אמריקה מאפסים נדבות בעד ננועי האסון שמספרם עולה לכמה אלפים, אשר נשארו בעדום ובהסר כל.

היזבל של תפוחי ארמיה. — בשנה זו יערכו תגינות לכבוד יזבל תפוחי הארמיה, פי בשנה הזאת תמלאנה שלוש מאות וחמשים שנה מעת שהביאו את תפוחי הארמיה מפרו לארפה. בשנת 1853 הציבו בגרמניה מצבת זכרון לפרנץ דקה, אשר הביא תפוחי הארמיה לארפה. בשנת 1861 עלו תפוחי הארמיה על שלחן מלך צרפת בתור מזון יקר. אך האפרים לא האמינו בתועלת הפרי הזה ולא הפצו לזרעו בשדותיהם. אך בחצי המאה השמונה עשרה החלו עובדי האדמה לשים לב לזרע הזה. פרידריך הגדול הכריח את האפרים בפומפניה ובשלוויג לזרע את תפוחי הארמיה, ובצרפת עשו בערמה לחבב את הזרע הזה על האפרים. הרוקח פרמנטיה קבע לזהות עין בשדות הזרועים תפוחי אדמה, וכתב עליהם אזרות, פי כל מי שיגנב מן הזרע ינקר של השדות האלה יענש בענש חמור. ומה שלא פעלו העצות פעלה הערמה הזאת; פי האפרים אשר ישבו מסביב וגבו את תפוחי הארמיה בהריצות רבה וזרועים בשדותיהם. ולזרוע החמשה עשר אמר להרוקח הפקח הווא: לחם נתת לעניים, והמלך והמלכה וכל שרי החצר נשאו את ציצי תפוחי הארמיה בין פרחיהם. (הצפה).

כאש ובמזם. — במים האחרונים ראו יושבי ניו-יורק מחזה לא-רגיל.

במשך ארבעה ימים רצופים היו השמים מכסים בעשן עב. ביום הראשון היה מראה ענני העשן ירקרק ופני השמש נראו אך מעט ויהיו אדמים כדם. אך ביום השני שנה מראה העננים לצבע אפור ופני השמש לא נראו עוד. בראשונה השבנו רבים פי אש גדולה בוערת באיזה מקום בעיר, ובני ההמון הנבערים מדעת נבהלו מאד ואמרו: אין זאת פי קץ הארץ בא. אך אחרי כן פררו העתונים סבת המזוה הזה:

זה כחדש ימים אשר אהז אש בהרבה יערים רחבי ידים המשתרעים על שטח גדול של מאות פרסאות והמה בוערים בקש. הבערה הנוראה הזאת באה מעצם החם, אשר היה במדינות המזרח ובקנדה מימי האביב ועד עתה. מקום הבערה רחוק מאד מניו-יורק, אך האש גדלה כל פה, עד פי העשן הרב העולה ממנה נערם במרומי האוויר ורוח גדולה באה ותפוגה על פני הרוקיע במקומות ההם וגם עד ניו-יורק הגיע ויכס את ישמיה.

בגעת האחרונה ירד גשם רב ויכסה את הבערה, אשר עד פה לא יכלו אנשי המקום למרות כל עמלם לכבותה. או התפוגו גם ענני העשן ופני השמים טהרו. הבערה הנוראה הזאת הסבה

ברוש בן-רפתו הלכנון.

מִבְּרֵית יְהוָה

לחברי קוראי העולם קטן!

מאד מאד אקנא בכם, חברי היקרים, שהנכם יושבים בערים כאלה אשר בהן הוכלו ליסוד אנדות, דוכרי עברית. נערים קטנים כאלה אינם בעירנו, יען כי בעירנו ישנם רק בתי ספר רוסיים, אבל בית ספר עברי או חדר מתוקן אין פה; לכן אין לי פה עם מי לדבר עברית. עתה קורא אני את העולם קטן, אשר חתם עליו בעדי אחי הטוב והגני שמח על זה מאד.

פרודריכשטרט, שמשון יעב"ש.

רעי היקרים!

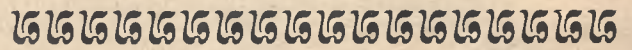
קראתי כעתון "המליץ" הצעת מורת אחד, כי הנערים ימכרו את מחברתיהם הישנות ואת הכסף יתנו בעד נאולת הארץ, ואקח את העתון ואראה זאת לאבי, ויאמר לי אבי כי נס אני אעשה זאת, ואקבץ את כל מחברתי הישנות ואמכרם לחנוני אחד ויתן לי בשכרן 20 קאפי ואתן את הכסף בעד נאולת הארץ. לבי, רעי היקרים, עשו גם אחם כן.

בוברויסק, יוסף ב"ר יעקב נמ"ל.

לקוראי "עולם קטן" ולקוראותיו, שלום, וברכה!

ראשית כל אומר לכם כי הנני קורא את העולם קטן. כודאי שמעתם את שם "האוצר הלאומי" והנה גם אני אוספת למען האוצר הזה. בחנו הפורים האחרון, התחפשנו אני ועוד שתי נערות, ברינה ואחותה שושנה קופמן, ונקבץ 4 רובלים לאוצר הלאומי. עתה יש לנו 24 פרנק באוצר, בהיות לנו 25 פרנק באוצרנו, או נקנה מניה מארון הרצל, ונתן אותה במתנה לאוצר הלאומי, באופן זה תהיה לנו מניה, וגם נתן לאוצר 25 פרנק. הנני מעצת אתכם לעשות כדברנו.

בברכת ציון
רבקה אהרנון
בת אחת עשרה שנה.

נ ד ב ו ת

שנתקבלו בבית-מערכת "עולם קטן" בקראקוי.
ב ע ד י ת ו מ י ק י ש י נ ו ב :

מקמרון (פלך וילנה) נתקבל סך 9,68 ר, שנאסף מאת הנערים: נ, נ, חיים מנידס - כ"א 50 ק; מרדכי סלדווח, רבקה סלדווח, גדליוו כיץ, דוב אריה פורשיט, אליהו מנידס - כ"א 25 ק; משה בורשטין, משה רוטשטין, צבי הירש כיץ, חיה בת שמואל שוטקנר - כ"א 20 ק; יעקב סטולפר, רפאל בורשטין, דוד רוטשטין, ברוך רוטשטין, יצחק סטולפר, אליעזר נרדן, ליב שפיר - כ"א 10 ק; חיה בת ד"ר שוטקנר, הינדה שוטקנר, חנה בורשטין, נחמה רוטשטין - כ"א 5 ק; חלמירי רי יעקב פנוון נרבו שלש פעמים ח"י (54 ק) בעד חכרם אליהו ליב בורשטין, אשר חלה, כי יקימהו ה' מחליו; מחרר מ, מלצר 1,70 ק; דובר בדודנה 30 ק; מאיר

אריה שוורסקי 20 ק; נפתלי ברודנה, אשר ברונזניק - כ"א 15 ק; שבת וירניק, אליעזר קרויזצקי, שמואל קלנסקי, ירחמיאל שייניק, קופיל שמואלוון, אלחנן ברודנה, אברהם יוסף מלצר - כ"א 10 ק; שמואל דנישבסקי, שמואל סנל, פייטיל מלצר, ליב ארצקי - כ"א 5 ק; מחרר "שכן" 99 ק; מיכל מנידס 25 ק; נבריאלי שייניק, ליב קושלביץ, משה פוטשניק, - כ"א 10 ק; משה סנקין, רפאל סקוף, סיבה מלצר, ליב שפירא, שלמה שפירא, זבלון קרמר, יעקב ארצקי - כ"א 5 ק; ראובן סברמסקי 4 ק; מאיר שמחה גרויים 8 ק; שמואל סנקין 2 ק; מחרר בק 1,11 ר; מנדל כיץ 15 ק; יעקב ברמן, צמח רינדזונסקי, ניסן צוקרמן - כ"א 10 ק; יעקב צוקרמן, שלום סנקין, ראובן קרויזצקי, צבי רודנה, אלחנן שפיר, שמואל מיליקובסקי, יצחק יוסף מילר, יצחק דנישבסקי, ירחם רוניקוביץ, בנימין רבינוביץ, שמעון רבינוביץ, שמעון סקילקה - כ"א 5 ק; יעקב שכן 3 ק; מרדכי יוזפה 2 ק; יצחק רבינוביץ 1 ק; מחרר אברהם יהודה קלצקי 1,58 ר; מנדל מלטינסקי 20 ק; שיינה דינה גינשטין 18 ק; משה אהרן קלצקי 15 ק; שלום ברקוביץ, אליעזר מלטינסקי, דוד אילמן, יצחק יהודה מלצר, נח חיים קושלוביץ, חיים סרנן, מנדיל גלפרין, - כ"א 10 ק; גרשון אבסוויץ, אהרן שרירה, ישראל שוטקנר, שרנא נישליף, מנדל גרינברג, בנדל זלצמן - כ"א 5 ק; סיה: 9,82, ואחרי נכיון דמי המשלוח נשאר סך: 9,68 ר. - תלמידות בית הספר של א. פפיש (ליזבשוב) רחל צלקינר ודבורה רבינוביץ אספו בעין סך 1,66 ר. - דוד פרנקל (משודנוב) 50 ק. - בהורדוק (פלך הרודנה) אספו קוסובסקי, זיסל סקרבליצקי, שרה גבר וחי מילר סך 1,40 ר מאת: זיסל כ"א 8 ק; חמה פרגר 6 ק; חמה לבקובסקי, רבקה לבקובסקי, חיי גדלברג, מניה גיסברג, מינדל קוסובסקי, רישקה רבינוביץ, שנידל קדנבלט, סיבה מורדצקי, אלקה בוכבינדר, שרה גבר, פשה ליון, שנידל מרנץ, משה כלנקשטין. - כ"א 5 ק; גולד רוטשיק 4 ק; רבקה סטולרסקי 3 ק; שרה קרמר, שרה לב, צירל צמניק - כ"א 2 ק. - פליק פומרנץ (רובנה) 21 ק. - אברהם ופינה קלינצקי (רשב) 1,50 ר. - אנדת "בחורי ציון" (רשה) שולחת סך 12,76 ר. שאספה מאת: ל. ב. 60 ק; מ. פדנס 50 ק; פנחס נודלמן, שמחה פונדנולד, לסב - כ"א 40 ק; ב. קושלוב 25 ק; ב. פספרקורן, ל. קריר, ג. יליון, מ. ריבנברג, א. רפופורט, מלצקי, נחמנזביץ, קריבסקי, פ. זיבילר, ס. זיבילר, ליפשיץ, דמינה, קרצר, ש. רוזנברג, י. רטקובסקי, י. טשמוביץ, וולנסקי, י. רוזנבלט, י. קרויניק, גורניק, אילפרן, ח. אויזנשטין, פירציק, פרימסקי, צ. מלניק, יעקב פרידמן ישעיהו פרויססקר, קושניר, מרדכי גולדנר, שמיאל אמרמבא משה פסין, קליידמן, שרה אינדורסקי, קרסנופזיק, מזהבמרחוב מורדה - כ"א 10 ק; מאנשים שונים 3,20 ר; ס"ה: 12,76 ר. - התלמידים העניים של ביה"ס "ציון" כיליסופטנרד אספו ביניהם סך 75 ק.

ב ע ד בית הספר ב"פ: דוב פרנקל (משודנוב) 50 ק.
בעד הקפה הלאומית: משה אדלין, דוד ניגנר ומשה יבוביץ (מסמ"ס לבל) 25 ק. - בר פנדומירסקי (וונקסנק) 20 ק.
ב ע ד י ת ו מ י ה ס ו פ ר ר. א. ברודס: דיילצי מלחובסקי (מדויבז) 50 ק.
בעתות החפשה זכרנו את אחינו הקטנים היושבים בארץ ישראל ונאסף למען ביה"ס ביפו מהאנשים האלו: מירנו רודניק 25 ק; נחמן טויבה, י. רבינוביץ, מיכאל טויבה, גני טויבה - כ"א 40 ק; גינשטוק 30 ק; העלמות פ. זלוטובר, ש. זקס, מ. שיינדלינג - כ"א 25 ק; ק. גורביץ 10 ק; י. גבוס 25 ק; האחים א. אלפי

הוצאת "תושיה".

תמונות וציורים

(א) אגרות גלויות עבריות (פאסט-אנויכטקארטען) עם ציורים, ביבוליים הסתוריים, מחוי בני ישראל בהוה, טפוסים עבריים ממפלגות שונות ומאמצות שונות ותמונות אנשי השם, מעשי ידי טובי הציירים.

מצאה עד עתה הסריה הראשונה, המכילה לין אגרות מצוירות (א) שטל: דבורה; (ב) ברוק-לויס: רות; (ג) ה. ורנא: יהודית והולופרנס; (ד) ש. לגדל: יהודית; (ד) ע. כנרמן: על נהרות בבל; (ו-ח) א. מ. ליליען: כח ויפו; שיר השירים; שמשיך הגבור: (ט-י) ל. אורי: נדחי ישראל; הגעגועים לארץ אבות; יא-יב) מ. מליב: שילק ויסכה; יהודים מתפללים; יג-יד) י. קויפמן: סוד: המסחר; האב מורה את בנו פרק בחכמת החשבון; טו) י. יורעלס: בן העם העתיק; טז) ק. צבי: השפקן; יז) ה. לפונסקי: הרובל; יח) ג. זיכל: עלה עבריה; יט-כ) י. פרטליס: עבריה מטנגר: עבריה מטיטואן; כא) א. נויסיג: היהודי הנצחי; כב) א. מרקוביץ: המלמד; כג) בירא: לפני הכתל המערבי; כד) ש. הירשנברג; שיבה; כה) מרנקבסקי: חתונה יהודית; כו) סטריאבסקי: תשליך; כז) ברוך שפינוזה; כח) בנימין דיורעלי (לורד ביקונספילד); כט) ה. גראץ וי. מ. יאסט; לו) יוסף יורעלס; לא) לסר אירי; לב) יהודים מהרי קוקו; לג) יהודי תימני; לד) יהודים מארץ תימן; לה) יהודי תימני; לו) עלם עברי מוכסארא.

מחיר כל אגרת 5 ק' בלי משלוח. הקונה כל הסריה בפעם אחת ישיגה חפשי מפאר' המשלוח לאגרת אחת או לארבע; 2 קאפ'.

Издательство „Тушия“, Варшава.
Verlag „Tuschijah“, Warschau

בע"פ: נובולופקי 7, מעון 9.

הוצאת "תושיה".

הדקדוק העברי (דקדוק קצר למתחילים).

מאת ל. שאצקי.

הספר הזה הוא הנסיון הראשון לתת למתחילים מושג נאמן מכל כללי השפה העברית בקצרה. המחבר התאמץ להסביר בו את כל כללי וכללי בשפה קלה וקצרה. וישמש כללים כאלה שאינם יכולים בשום אופן להיות מובנים בראשית למוד השפה. זהו ספר-הדקדוק קצר שחברנו היה מורגש זה כבר בעולם-הפרדגוני העברי.

הספר מנוקד כלו ונדפס באותיות גדולות ובדפוס.

מחירו 40 קאפ', מכורך בניר 45 קאפ', בכר 50 קאפ', פארטא 6 קאפ'.

תרגילי הדקדוק העברי (לנתח והקרא).

מאת הנ"ל.

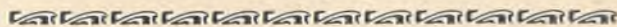
המחבר הפין לענין את התלמידים המתחילים והמתלמדים בתרגילי הדקדוק, ולכן בהר לחומר נתוח והקרא לא במאמרים ריקים ובדורים, המביאים גם את הגדולים לירי שעמום, אלא בספורים קטנים וזירעות נחוצות, שיוכלו למושך את לבות הקטנים גם בתכנם וענינם. התרגילים מתחלקים לסעיפים וסימנים המכונים לבללי הדקדוק שבספר "הדקדוק העברי".

הספר מנוקד כלו.

מחירו 30 קאפ', מכורך 35 קאפ', בכר 40 קאפ', פארטא 6 קאפ'.
Издан. „Тушия“, Варшава. | Verlag „Tuschijah“, Warschau

זי. אלפין כ"א 25 ק'; ל. מויבה 25 ק'; האחים צ. כולופרט ומ. כולופרט כ"א 25 ק'; אליעזר מויבה 50 ק'; סך הכל: חמשה רכל. והיו ארכעה לביה"ס ביפו ואחר לכני סופרנו ר. א. ברודס. קורסק, המאפסים א. מויבה וי. כולופרט.

המיל: הוצאת "תושיה" כורשה.

הערכים: א. ל. כן-אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה"עולם הקמץ":

КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО „ТУШИЯ“, ВАРШАВА.
Verlag „TUSCHIJAH“, Warschau.

הוצאת "מוריה" בהשתתפות "אחיאסף".

יצא לאור

ונמצא למכירה:

הזמיר

שירי ילדים לזמרה ולמקרא (דקלמציה)

מאת נ. פינס.

עם שירי ילדים חדשים מאת

ה. נ. ביאליק וש. טשערניחובסקי

ונוספה עליהם

קבוצת שירי ילדים מלוקטים מתוך ספרותנו ושירי עם.

"הזמיר" בא למלאות בספרותנו חסרון שירי ילדים הראויים לשם זה באמת מצד תכנם, צורתם ולשונם. "הזמיר" ערוך בכונה מיוחדת ובשטה מסוימה לתכלית פרגוגית לפי רוח הילדים וחיהם. שירי "הזמיר" נחלקים לשש מחלקות: א) מחוי הילדים בבית ובחזן; ב) שירי הטבע; ג) שירי שעשועים [I] שירי-לכת, II שירי מחול, III שירי משחק; ד) שירי לאומיים; ה) שירי שונים; ו) שירי מלוקטים ושירי עם. שירי המשחק חברו ע"פ שטחו של קאהלער, שהביא את שיטת פרבל למרום השתלמותה.

לשירי הזמרה נאספו כשבעים מגנינות וילדים מהנגנים הנודעים, בטכוכן, מוצרט, מנדלסון, רינגה, שומאן, שוברט ועוד. לרבים מהשירים, ביוחד להלאומיים, חברו מגנינות יודעי נגן עבריים. מחיר הספר (בלי טעמי הנגינות) 60 קאפ'. עם פארטא 68 קאפ'.

Издательство „Ахיאסף“, Варшава.

בארעססא נמצא למכירה אצל:

I. X. Равницкій, Одесса.

ספר הדיש

הנכבד ללומדי המפרות הרוסית!

СОТРУДНИКЪ ГИМНАЗИСТА.

Пособіе при изученіи русекой словестности образцы и планы литературнаго характера.

ЦѢНА 1 РУБ.

во всехъ книжныхъ торговляхъ.

Складъ изданія: Типографія І. Лурье, С.-Пдтер-бургъ, Гроховая ул. 48.

הספה מיוחדת לעולם קפוי.
”הפרדגו”
 רחוק פורטוגי בעד החורים המרמים.

אז לעברת החדרי מרשוח הפט לרשות העבור (מאז ב) פתח שיפון; — (ב) הסונות האופי של הילדים (המשך) א. בן צני (ג) השקפה בתי הפרד לביתה, דר' נחום סלוישן; — (ד) הקריאה העברית (המשך) בן זאב; — (ה) בתי הספר בשוועדיה, ג' פנים; — (ו) רעיונות על דברי התנך (המשך) — בן זשה; — (ז) שאלת התנך בעתונת, יואל הכרמלי; — (ח) כתובות; — (י) פתגמים ומשלים פדגוגיים, ג' פנים.

”נאח לאור החוברת הכפולה” — ח' (איריסטיון), היה תכנה:

I לילדים:

- 1) קובץ שיחות קטן (שיחה) מאת ר. נוסטפטון, תר' נ. פינס. 2) יודי המלך עמונדב (שיחה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 3) הרועה ובת המלך (אגדה) — הנ"ל, תר' ב. לבנר. 4) המלך אשר שנתו נגולה, בן פרחי ששון (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 5) ארבעים שוודדים (אגדה ערכית) — תר' מ. סילמן. 6) שלשה אחים (שיחה) — ר. נוסטפטון, תר' נ. פינס. 7) רחוב הזהב (אגדה עברית) — 5. ל. וול, תר' ב. לבנר. 8) — 10. 9) עשר ואשר, בן גדול העליליה (אגדה ערכית) — תר' הנ"ל. 10) — 11. 11) גמול ישרים או רחוב מול, בן הרמב"ם והעלם האלם (אגדה עברית) — 5. ל. וול, תר' הנ"ל. 12) החכמות (ספור) — רוטשיץ, תר' נ. פינס. 13) הכליפה החסידה (אגדה) — הויף, תר' י. ב. לבנר. 14) פרעה מלך מצרים (ספור הסטורי) — ר' ספיר, בן בלבים. 15) אגדה מדרשית — תר' הנ"ל. 16) איש בלי לב (אגדה אנגלית) — תר' א. ליבושיצקי. 17) הדיג והדגה (אגדה כהרונים) — א. ס. פוישקין, תר' הנ"ל. 18) ל"ג בעומר (ספור) — ש. דינר. 19) הכלה האמתית (אגדה) — האחים גרים, תר' ש. ברמן. 20) יוחנן הנאמן (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 21) תרח אוהב הכסף (ספור התוליים) — בן עשיר אמלל (אגדה) — תר' מ. סילמן. 22) המלך שלמה זמשחקי השחמט (אגדה מורחית) — תר' א. ב. 23) לב אבן (אגדה עברית) — פוליאפיון, תר' מ. פ. קפלן. 24) אח ואחות (ספור) — תר' הנ"ל. 25) גלית הנדוב (ספור) — תר' א. ליבושיצקי. 26) תר' ש. ברמן. 27) הכת שלג (אגדה) — האחים גרים, תר' ש. ברמן. 28) השד וששל שערות הזהב (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 29) אב בית היער, בן הנחש הלבן (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 30) הברקה, בן אשר ועני (ספורים) — ג. ב. לבנר. 31) כל אגדות ישראל (חלק א', 24 חבורות) — תר' הנ"ל. 32) ילד מצול (אגדה) — א. ברוסילובסקי. 33) 58—56 משלי ילדים (3 חבורות) — ש. ל. 59, 60 מעשה בנבוכדנצר שנהפך לדב (ספור) — י. צ. לוין. 75—61 למען אחי הקטנים (גיורים מקוריים ומתרגמים, 15 חבורות) — א. ליבושיצקי. 76—78 מוגן לשמחה (ספור) — ב. שמירט, תר' ב. לבנר. 79) ימים מקדם (ספור) — מ. הורליק. 80) ילדים עוברים (ג' ספורים): 1) יעקב, 2) ימינה, 3) רחבות) — ג. רזובסקי. 81—80 שיחות ילדים (10 חבורות) — ג. שטינברג. 82—91 למך ולמך (ספור-אגדה) — י. צ. לוין. 94—96 נח בתבה (ספור-אגדה) — הנ"ל. 97—96 העצמות היבשות (ספור-אגדה) — הנ"ל. 98—99 הפחה

- רובינוק. 100) מעשה בנן מלך (אגדה) — הנ"ל. 101) א' החסידה, ב' החידה (אגדות) — האחים גרים, תר' ש. ברמן. 102) א' יקמן הנבון, ב' זלפה החכמה, ג' המסחר הטוב (אגדות) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 103) א' מלך הר הזהב, ב' שלובות ושלמה (אגדות) — הנ"ל. 104) א' ארון הזוכית, ב' התנן השורד (אגדות) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 105) עפר האילים (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 106) בת היחידה (ספור) — תר' א. ליבושיצקי. 107) המזמרת הקמנה (ספור) — תר' הנ"ל. 108) א' המשורר העני, ב' דבורה הוקנה (ספורים) — תר' הנ"ל. 109) מעשה בשלמן אחד (אגדה ערכית) — תר' הנ"ל. 110) א' המלאך הגואל, ב' הכוכבים שאבדו (פנטסיות) — תר' הנ"ל. 111—111) כל אגדות ישראל (חלק ב', 45 חוב') — ג. ב. לבנר. 112) צפור-הזהב (אגדה) — האחים גרים, תר' ש. ברמן. 113) החיש אמיץ הלב (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 114) א' המלצה (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 115) א' כפה אדומה, ב' הקציעה (אגדות) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 116) רעת האווים (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 117) בני המלך והלביא (אגדה מורחית, ג' חוב') — תר' ה. רוזנשטיין. 118) דבורה (אגדה) — תר' מ. פ. קפלן. 119) חכמה נפלאה (ספור) — תר' חיים רבינוביץ. 120) רבי אליעזר בן הורקנוס (חילדה) — י. מיוחס, בן מעשה באיש מופת (ספור) — ק. ל. סילמן. 121) שולמית (אגדה, מימי שלמה מלך ישראל) — י. שטינברג. 122) א' גבה מעל גבה (משל) — בן המנדרין והבנדיק (בדיחה) — תר' ב. לבנר. 123) ספור בן נובך. 124) א' ספר' לכל חבורת או לשלש בתי 2 ק'; ב' כל 5 נומים כבוד אחר 2 ק'; ג' כל 6 נומים כבוד אחר 2 ק'; ד' כל 7 נומים כבוד אחר 2 ק'; ה' כל 8 נומים כבוד אחר 2 ק'; ו' כל 9 נומים כבוד אחר 2 ק'; ז' כל 10 נומים כבוד אחר 2 ק'. 125) ספור כל אגדות ישראל מאת ג. ב. לבנר. 126) סטודים (צומט קטן) ח"א ס' תר' 14. 127) סאפין ח"ב ס' כעני כרובים ס' תר' 14. 128) פארטא לכ"א 14 ק'. 129) חתרי ילקוט ספורים (ידי-ספורים) מאת ג. ב. לבנר. 130) מאקס סטודים 56 ק', ס' תר' 70 ק', סארי 10 ק'.
- 2) אגדה — ב' לבנר. 3) אגריפס הראשון (ציור הסטורי). 4) אגדה — ג. רבינוביץ. 5) אגדה — ג. רבינוביץ. 6) אגדה — ג. רבינוביץ. 7) אגדה — ג. רבינוביץ. 8) אגדה — ג. רבינוביץ. 9) אגדה — ג. רבינוביץ. 10) אגדה — ג. רבינוביץ. 11) אגדה — ג. רבינוביץ. 12) אגדה — ג. רבינוביץ. 13) אגדה — ג. רבינוביץ. 14) אגדה — ג. רבינוביץ. 15) אגדה — ג. רבינוביץ. 16) אגדה — ג. רבינוביץ. 17) אגדה — ג. רבינוביץ. 18) אגדה — ג. רבינוביץ. 19) אגדה — ג. רבינוביץ. 20) אגדה — ג. רבינוביץ. 21) אגדה — ג. רבינוביץ. 22) אגדה — ג. רבינוביץ. 23) אגדה — ג. רבינוביץ. 24) אגדה — ג. רבינוביץ. 25) אגדה — ג. רבינוביץ. 26) אגדה — ג. רבינוביץ. 27) אגדה — ג. רבינוביץ. 28) אגדה — ג. רבינוביץ. 29) אגדה — ג. רבינוביץ. 30) אגדה — ג. רבינוביץ. 31) אגדה — ג. רבינוביץ. 32) אגדה — ג. רבינוביץ. 33) אגדה — ג. רבינוביץ. 34) אגדה — ג. רבינוביץ. 35) אגדה — ג. רבינוביץ. 36) אגדה — ג. רבינוביץ. 37) אגדה — ג. רבינוביץ. 38) אגדה — ג. רבינוביץ. 39) אגדה — ג. רבינוביץ. 40) אגדה — ג. רבינוביץ. 41) אגדה — ג. רבינוביץ. 42) אגדה — ג. רבינוביץ. 43) אגדה — ג. רבינוביץ. 44) אגדה — ג. רבינוביץ. 45) אגדה — ג. רבינוביץ. 46) אגדה — ג. רבינוביץ. 47) אגדה — ג. רבינוביץ. 48) אגדה — ג. רבינוביץ. 49) אגדה — ג. רבינוביץ. 50) אגדה — ג. רבינוביץ. 51) אגדה — ג. רבינוביץ. 52) אגדה — ג. רבינוביץ. 53) אגדה — ג. רבינוביץ. 54) אגדה — ג. רבינוביץ. 55) אגדה — ג. רבינוביץ. 56) אגדה — ג. רבינוביץ. 57) אגדה — ג. רבינוביץ. 58) אגדה — ג. רבינוביץ. 59) אגדה — ג. רבינוביץ. 60) אגדה — ג. רבינוביץ. 61) אגדה — ג. רבינוביץ. 62) אגדה — ג. רבינוביץ. 63) אגדה — ג. רבינוביץ. 64) אגדה — ג. רבינוביץ. 65) אגדה — ג. רבינוביץ. 66) אגדה — ג. רבינוביץ. 67) אגדה — ג. רבינוביץ. 68) אגדה — ג. רבינוביץ. 69) אגדה — ג. רבינוביץ. 70) אגדה — ג. רבינוביץ. 71) אגדה — ג. רבינוביץ. 72) אגדה — ג. רבינוביץ. 73) אגדה — ג. רבינוביץ. 74) אגדה — ג. רבינוביץ. 75) אגדה — ג. רבינוביץ. 76) אגדה — ג. רבינוביץ. 77) אגדה — ג. רבינוביץ. 78) אגדה — ג. רבינוביץ. 79) אגדה — ג. רבינוביץ. 80) אגדה — ג. רבינוביץ. 81) אגדה — ג. רבינוביץ. 82) אגדה — ג. רבינוביץ. 83) אגדה — ג. רבינוביץ. 84) אגדה — ג. רבינוביץ. 85) אגדה — ג. רבינוביץ. 86) אגדה — ג. רבינוביץ. 87) אגדה — ג. רבינוביץ. 88) אגדה — ג. רבינוביץ. 89) אגדה — ג. רבינוביץ. 90) אגדה — ג. רבינוביץ. 91) אגדה — ג. רבינוביץ. 92) אגדה — ג. רבינוביץ. 93) אגדה — ג. רבינוביץ. 94) אגדה — ג. רבינוביץ. 95) אגדה — ג. רבינוביץ. 96) אגדה — ג. רבינוביץ. 97) אגדה — ג. רבינוביץ. 98) אגדה — ג. רבינוביץ. 99) אגדה — ג. רבינוביץ. 100) אגדה — ג. רבינוביץ.

II לנערים:

- 1) אגדה — ג. רבינוביץ. 2) אגדה — ג. רבינוביץ. 3) אגדה — ג. רבינוביץ. 4) אגדה — ג. רבינוביץ. 5) אגדה — ג. רבינוביץ. 6) אגדה — ג. רבינוביץ. 7) אגדה — ג. רבינוביץ. 8) אגדה — ג. רבינוביץ. 9) אגדה — ג. רבינוביץ. 10) אגדה — ג. רבינוביץ. 11) אגדה — ג. רבינוביץ. 12) אגדה — ג. רבינוביץ. 13) אגדה — ג. רבינוביץ. 14) אגדה — ג. רבינוביץ. 15) אגדה — ג. רבינוביץ. 16) אגדה — ג. רבינוביץ. 17) אגדה — ג. רבינוביץ. 18) אגדה — ג. רבינוביץ. 19) אגדה — ג. רבינוביץ. 20) אגדה — ג. רבינוביץ. 21) אגדה — ג. רבינוביץ. 22) אגדה — ג. רבינוביץ. 23) אגדה — ג. רבינוביץ. 24) אגדה — ג. רבינוביץ. 25) אגדה — ג. רבינוביץ. 26) אגדה — ג. רבינוביץ. 27) אגדה — ג. רבינוביץ. 28) אגדה — ג. רבינוביץ. 29) אגדה — ג. רבינוביץ. 30) אגדה — ג. רבינוביץ. 31) אגדה — ג. רבינוביץ. 32) אגדה — ג. רבינוביץ. 33) אגדה — ג. רבינוביץ. 34) אגדה — ג. רבינוביץ. 35) אגדה — ג. רבינוביץ. 36) אגדה — ג. רבינוביץ. 37) אגדה — ג. רבינוביץ. 38) אגדה — ג. רבינוביץ. 39) אגדה — ג. רבינוביץ. 40) אגדה — ג. רבינוביץ. 41) אגדה — ג. רבינוביץ. 42) אגדה — ג. רבינוביץ. 43) אגדה — ג. רבינוביץ. 44) אגדה — ג. רבינוביץ. 45) אגדה — ג. רבינוביץ. 46) אגדה — ג. רבינוביץ. 47) אגדה — ג. רבינוביץ. 48) אגדה — ג. רבינוביץ. 49) אגדה — ג. רבינוביץ. 50) אגדה — ג. רבינוביץ. 51) אגדה — ג. רבינוביץ. 52) אגדה — ג. רבינוביץ. 53) אגדה — ג. רבינוביץ. 54) אגדה — ג. רבינוביץ. 55) אגדה — ג. רבינוביץ. 56) אגדה — ג. רבינוביץ. 57) אגדה — ג. רבינוביץ. 58) אגדה — ג. רבינוביץ. 59) אגדה — ג. רבינוביץ. 60) אגדה — ג. רבינוביץ. 61) אגדה — ג. רבינוביץ. 62) אגדה — ג. רבינוביץ. 63) אגדה — ג. רבינוביץ. 64) אגדה — ג. רבינוביץ. 65) אגדה — ג. רבינוביץ. 66) אגדה — ג. רבינוביץ. 67) אגדה — ג. רבינוביץ. 68) אגדה — ג. רבינוביץ. 69) אגדה — ג. רבינוביץ. 70) אגדה — ג. רבינוביץ. 71) אגדה — ג. רבינוביץ. 72) אגדה — ג. רבינוביץ. 73) אגדה — ג. רבינוביץ. 74) אגדה — ג. רבינוביץ. 75) אגדה — ג. רבינוביץ. 76) אגדה — ג. רבינוביץ. 77) אגדה — ג. רבינוביץ. 78) אגדה — ג. רבינוביץ. 79) אגדה — ג. רבינוביץ. 80) אגדה — ג. רבינוביץ. 81) אגדה — ג. רבינוביץ. 82) אגדה — ג. רבינוביץ. 83) אגדה — ג. רבינוביץ. 84) אגדה — ג. רבינוביץ. 85) אגדה — ג. רבינוביץ. 86) אגדה — ג. רבינוביץ. 87) אגדה — ג. רבינוביץ. 88) אגדה — ג. רבינוביץ. 89) אגדה — ג. רבינוביץ. 90) אגדה — ג. רבינוביץ. 91) אגדה — ג. רבינוביץ. 92) אגדה — ג. רבינוביץ. 93) אגדה — ג. רבינוביץ. 94) אגדה — ג. רבינוביץ. 95) אגדה — ג. רבינוביץ. 96) אגדה — ג. רבינוביץ. 97) אגדה — ג. רבינוביץ. 98) אגדה — ג. רבינוביץ. 99) אגדה — ג. רבינוביץ. 100) אגדה — ג. רבינוביץ.

Издательство „ТУШИЯ“, Варшава. — Verlag „TUSCHIJAH“, Warschau.